საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

ანგარიში განხორციელებული საქმიანობის შესახებ

12.12.2013

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

სახალხო დამცველისადმი მომართვიანობის საერთო სტატისტიკა

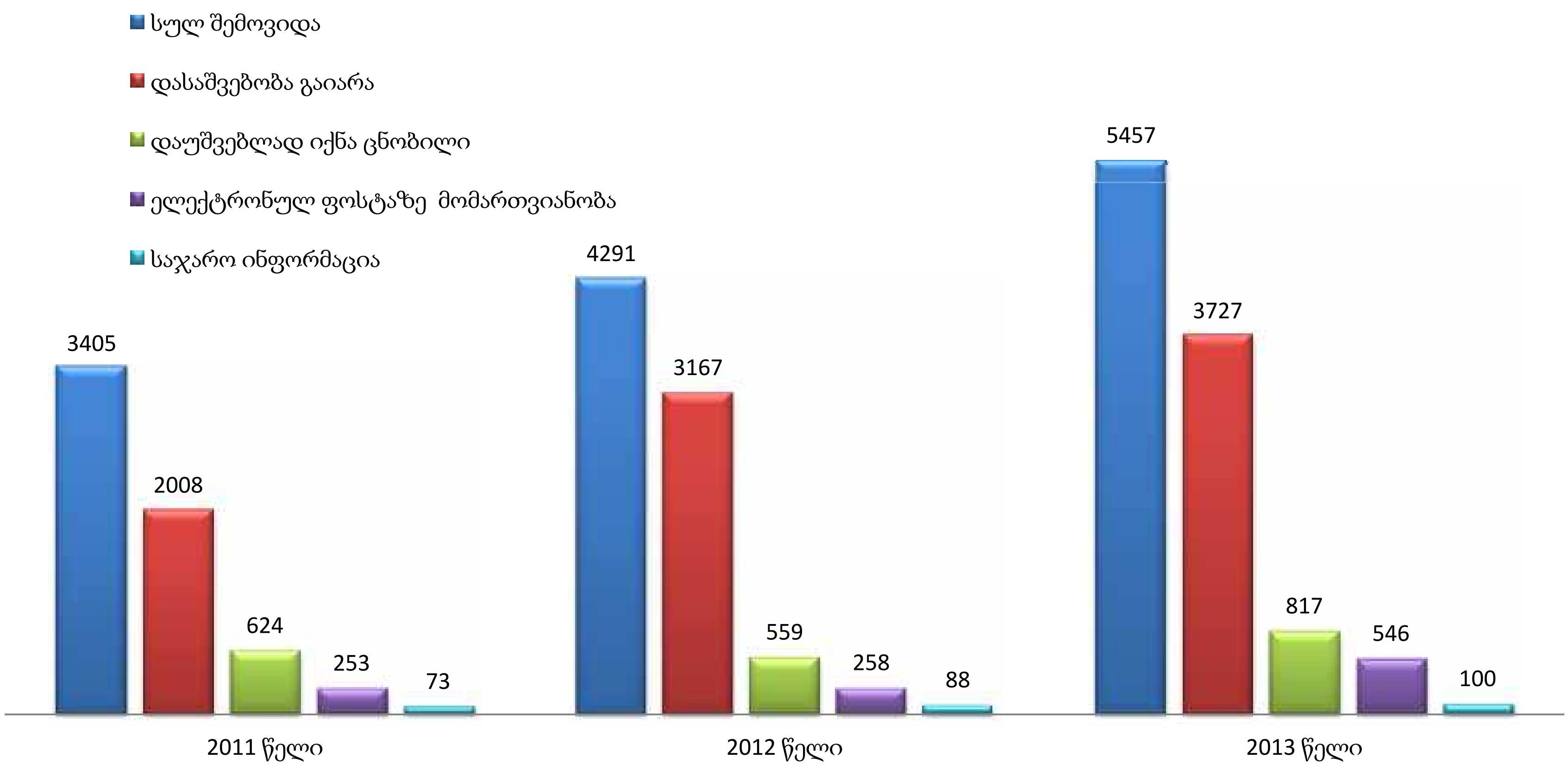

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

სახალხო დამცველისადმი მომართვიანობის სტატისტიკა დეპარტამენტების მიხედვით

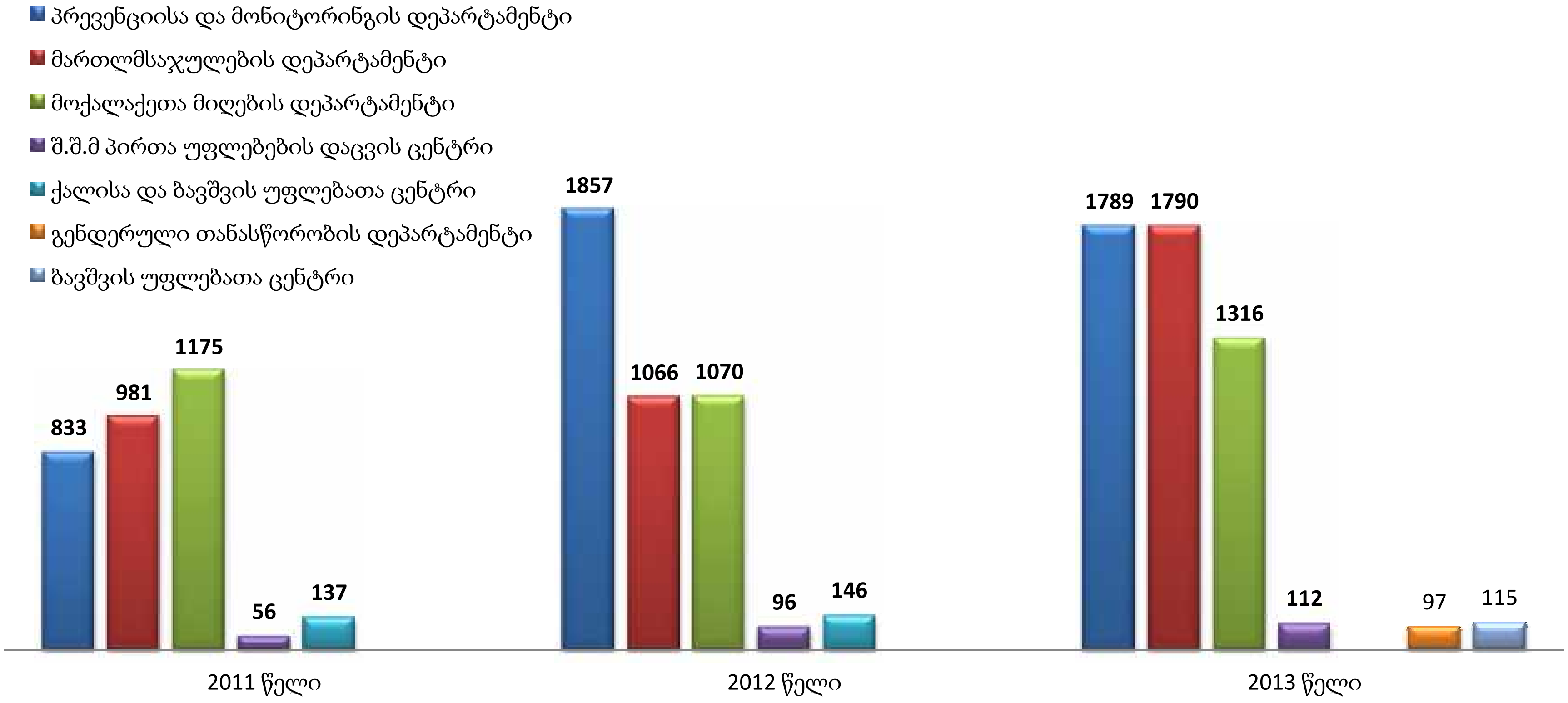

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება და ეფექტური მომსახურების უზრუნველყოფა

დაინერგა საქმისწარმოების ერთიანი ელექტრონული პროგრამა:

- ეფექტური კოორდინაცია
- საქმის წარმოების გაუმჯობესებული ხარისხი/მოქნილი დოკუმენტბრუნვა
- ჩართულია აპარატის როგორც ცენტრალური, ისე რეგიონალური ოფისები

კვალიფიციური იურიდიული კონსულტაციის მიწოდება და სამართლებრივი დოკუმენტაციის შედგენა

- ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე ადამიანის უფლებების დაცვის მექანიზმებზე ამომწურავი ინფორმაციის მიწოდება როგორც ოფისში, ასევე on-line და სატელეფონო რეჟიმში
- სახალხო დამცველთან პირადად შეხვედრის შესაძლებლობა (320 პირი)

მოხდა არქივის სისტემატიზიცია:

- საქართველოს ეროვნული არქივიდან მოწვეული კვალიფიციური სპეციალისტების ჩართულობა
- არქივარიუსის საშტატო ერთეულის შემოღება

განახლდა საქართველოს სახალხო დამცველის ვებ-გვერდი: www.ombudsman.ge

- თანამედროვე სტანდარტებთან და ეროვნულ კანონმდებლობასთან სრული შესაბამისობა
- მოქნილი და გამარტივებული საძიებო სისტემა
- ამომწურავი საინფორმაციო ბაზა
- პროაქტიულ რეჟიმში საჯარო ინფორმაციის განთავსება

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება და აპარატის გაფართოება

ფუნქციონირებს 6 რეგიონალური ოფისი (გორი, მარნეული, ქუთაისი, ზუგდიდი, ახალქალაქი, ბათუმი)

შეიქმნა რეგიონული სამმართველო, რომლის მიზანია:

- სახალხო დამცველის აპარატის დეცენტრალიზაცია
- რეგიონალური პრობლემების გამოკვეთა
- რეგიონალური ოფისების საქმიანობის გაძლიერება და ეფექტური კოორდინაცია

განისაზღვრა ადგილობრივი წარმომადგენლები/საკონტაქტო პირები კახეთსა და სამეგრელო ზემო-სვანეთში. მათი ფუნქციებია:

- გასვლითი საინფორმაციო შეხვედრები მუნიციპალიტეტებში
- ცნობიერების ამაღლების კამპანიები
- რეგიონში ადამიანის უფლებათა მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციის მოწოდება

2012 წლამდე მოქმედი ქალის, ბავშვისა და შშმ პირთა უფლებათა დაცვის ცენტრი 3 ცალკეულ სტრუქტურულ ერთეულად ჩამოყალიბდა:

- ბავშვის უფლებების ცენტრი
- შშმ პირთა უფლებების ცენტრი
- გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტი

პრევენციის ეროვნული მექანიზმი (NPM)

- გაფართოვდა პრევენციის ეროვნულ მექანიზმში მონაწილე ექსპერტთა სია/ გაიზარდა ადამიანური რესურსები
- შეჯიბრებითობის პრინციპის საფუძველზე დამოუკიდებელი საკონკურსო კომისიის მიერ არასამთავრობო სექტორიდან შეირჩა 40 დარგობრივი ექსპერტი
- ჩამოყალიბდა მულტიდისციპლინური გუნდი (იურისტი, ფსიქიატრი; ფსიქოლოგი; სოციალური მუშაკი; დისკრიმინაციის ფაქტების იდენტიფიცირების ექსპერტი; შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირი; არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების ექსპერტი)
- განახლდა დახურული დაწესებულებების მონიტორინგის მეთოდოლოგია

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

პრევენციის ეროვნული მექანიზმი (NPM)

სასჯელაღსრულების დაწესებულებები ←	265 არაგეგმიური ვიზიტი 25 გეგმიური ვიზიტი
პოლიციის განყოფილებები და იზოლატორები ←	11 არაგეგმიური ვიზიტი 77 გეგმიური ვიზიტი
სამხედრო ჰაუპტვახტი ←	4 გეგმიური ვიზიტი
ფსიქიატრიული დაწესებულებები ←	6 არაგეგმიური ვიზიტი

დეკემბერში დაგეგმილია 2 ტიპის დახურული დაწესებულებების მონიტორინგი

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

საქართველოს სახალხო დამცველის საკანონმდებლო წინადადებები და განცხადებები

საქართველოს მთავრობის მიმართ

- ✓ საქართველოს სახალხო დამცველის მანდატის ფარგლები არასრულწლოვანთა მიმართ ჩადენილ სქესობრივი თავისუფლებისა და ხელშეუხებლობის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულებთან დაკავშირებით;
- ✓ სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის ყოფილ თანამშრომლეთათვის სახელმწიფო კომპენსაციის გაზრდა და განაცდურის გადაანგარიშება.
- ✓ მართლმსაჯულების ხარვეზების დამდგენი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი მექანიზმის შექმნა

საქართველოს პარლამენტის მიმართ

- ✓ ე.წ. „კერძო იპოთეკართა“ მიმართ არსებული დავალიანების გადახდის გადავადების საკითხი;
- ✓ „საქართველოს მოქალაქეების საქართველოდან გასვლის და საქართველოში შემოსვლის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონში გათვალისწინებული ცვლილებები;
- ✓ 1989 წლის 9 აპრილს მშვიდობიანი აქციის დარბევის შედეგად გარდაცვლილთა ოჯახის წევრებისა და დაზარალებულთათვის შესაბამისი სახელმწიფო კომპენსაციის დანიშვნა;
- ✓ საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 332-ე მუხლის პირველი ნაწილის მოდიფიცირება.

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

სასამართლო მეგობრის (*Amicus Curiae*) მოსაზრება და საკონსტიტუციო სარჩელები

- საქართველოს სახალხო დამცველმა **წარადგინა სასამართლოს მეგობრის მოსაზრება** ოპერატიულ–სამძებრო ღონისძიებების და დანაშაულის პროვოკაციის გამიჯვნასა და ამ ფონზე სამართლიანი სასამართლოს უფლების უზრუნველყოფასთან დაკავშირებით
- **მომზადდა 2 საკონსტიტუციო სარჩელი:**
  - საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 42–ე მუხლის მესამე ნაწილის სიტყვები - "და სხვა გარემოებით" და 107(6)–ე მუხლის მეორე ნაწილის სიტყვები - "და სხვა გარემოებით".
  - საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 42–ე მუხლის მეხუთე პრიმა ნაწილი და საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 52–ე მუხლის მეორე ნაწილის პირველი წინადადების სიტყვების "ან კანონიერ მფლობელობაში"

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

საქართველოს სახალხო დამცველის ძირითადი რეკომენდაციები

ადამიანის უფლებების დარღვევის ფაქტებთან დაკავშირებით სახალხო დამცველმა სხვადასხვა უწყებებს 111 რეკომენდაციით მიმართა:

რეკომენდაცია	მართლმსაჯულების დეპარტამენტი	პრევენციისა და მონიტორინგის დეპარტამენტი	გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტი	ბავშვის უფლებების ცენტრი	შშმპ უფლებების დაცვის ცენტრი
სულ	**73**	**11**	**5**	**10**	**12**
დაკმაყოფილდა	25	7	3	5	12
არ დაკმაყოფილდა	22	1	2		
პასუხი არ იქნა გაცემული	26	3		5	

საქართველოს საერთო სასამართლოების მონიტორინგი

სასამართლო ხელისუფლების მიერ საქართველოს კანონმდებლობითა და საერთაშორისო სტანდარტებით დადგენილი პროცესუალური ნორმების უზრუნველყოფის მიზნით განხორციელდა მონიტორინგი **138** პროცესის მიმდინარეობაზე შემდეგ სასამართლოებში:

გორის რაიონული სასამართლო	ახალციხის რაიონული სასამართლო
ქუთაისის საქალაქო სასამართლო	თელავის რაიონული სასამართლო
სენაკის რაიონული სასამართლო	გურჯაანის რაიონული სასამართლო
ზუგდიდის რაიონული სასამართლო	ბოლნისის რაიონული სასამართლო
ბათუმის საქალაქო სასამართლო	თბილისის საქალაქო სასამართლო

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

გენდერული თანასწორობის დეპარტამენტი

- სახალხო დამცველის აპარატი, როგორც პირველი სახელმწიფო ინსტიტუტი, რომელმაც გენდერული თანასწორობის საკითხებზე სტრუქტურული ერთეული შექმნა
- შემუშავდა გენდერული თანასწორობის სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა 2013 – 2015 წწ.
- 12 რეგიონში ჩატარდა 16 დღიანი კამპანია “გენდერის ძირითადი საკითხები და ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლა”
- გაღრმავდა თანამშრომლობა გენდერული თანასწორობის საკითხებზე მომუშავე ორგანიზაციებთან
- განხორციელდა ოჯახში ძალადობის აღსაკვეთად, სამართალდამცავი/სასამართლო სტრუქტურების მიერ გამოცემული შემაკავებელი დამცავი ორდერების აღსრულების მონიტორინგი

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

ბავშვის უფლებების ცენტრი

დევნილთა ჩასახლებებში განხორციელდა ბავშვის უფლებების დაცვის ხარისხისა და სახელმწიფო ზრუნვის სერვისების მუშაობის მონიტორინგი:

- აღმოსავლეთ საქართველო - წინამძღვრიანთკარი, წეროვანი, წილკანი და სკრა;
- დასავლეთ საქართველო - ზუგდიდი, ბათუმი და მალთაყვა

ბავშვთა უფლებათა დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით განხროციელდა ვიზიტები საქართველოს მაღალმთიან რეგიონებში (ზემო აჭარა, ახმეტა, ყაზბეგი)

განხორციელდა 6 ვიზიტი არასრულწლოვანთა #11, #8 (თბილისი) და #2 (ქუთაისი) სასჯელაღსრულების დაწესებულებების მონიტორინგი

მოხდა “რეფერირების პროცედურების შემოღების შესახებ” გაეროს ბავშვის უფლებათა კონვენციის მესამე დამატებითი ოქმის რატიფიკაციის მხარდაჭერა

განაგრძო ფუნქციონირება ბავშვთა მრჩეველთა საბჭომ:

- პერმანენტული შეხვედრები
- საბჭოს განახლება 10 წევრით
- მაღალმთიან რეგიონებში ვიზიტები მოსწავლეთა საბჭოს საქმიანობაში ჩართულობის უზრუნველსაყოფად

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების ცენტრი

- **განხორციელდა მონიტორინგი შშმ პირთა მდგომარეობის შესახებ:**

  7 საქართველოს სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში

  3 დროებითი მოთავსების იზოლატორში

  1 ფსიქიატრიულ დაწესებულებებში

- **განხორციელდა 6 გასვლითი შეხვედრა ფოკუს–ჯგუფებთან** - შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე დევნილ ქალებთან რეგიონებში **(გორი, წყალტუბო, ქუთაისი, ზუგდიდი, მესტია, თელავი)**

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

ტოლერანტობის ცენტრი

- რელიგიური და ეროვნული უმცირესობების საბჭოების საქმიანობის მუდმივი კოორდინირება/მხარდაჭერა

- რელიგიური და ეთნიკური უმცირესობების უფლებრივი მდგომარეობის მუდმივი მონიტორინგი

- წარმოებულია მონიტორინგი აჭარასა და სამცხე-ჯავახეთში უმცირესობების წინაშე არსებული გამოწვევების შესწავლის მიზნით

- წარმოებულია შემწყნარებლობისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის ეროვნული სამოქმედო გეგმის შესრულების მონიტორინგი

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

საგანმანათლებლო საქმიანობა:

სოციალური რეკლამა საზოგადოებრივ მაუწყებლის ტელე და რადიო ეთერში

საკონტაქტო პირების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება რეგიონალურ მედიაში

საინფორმაციო მასალები
ბავშვის უფლებების დაცვის ცენტრის შესახებ
სახალხო დამცველის მანდატის შესახებ
საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის შესახებ
გადაადგილების თავისუფლების შესახებ
დევნილთა უფლებების შესახებ
ქალი, მშვიდობა და უსაფრთხოების საკითხები
შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებები
ეკო-მიგრანტების უფლებები
საკუთრების უფლებები
პოსტერი სახალხო დამცველის მანდატის შესახებ

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

საგანმანათლებლო საქმიანობა

გამოქვეყნებული პუბლიკაციები	შემუშავების პროცესშია
❑ ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების კუთხით არსებული მდგომარეობა საქართველოში 2013	❑ადამიანის უფლებათა დაცვა: მიღწევები და გამოწვევები, სტატიათა კრებული
❑საქართველო გარდამავალ პერიოდში/თომას ჰამარბერგი	❑საქართველოში მსჯავრდებულთა სასჯელის მოხდისგან პირობით ვადამდე გათავისუფლების პროცესში არსებული პრობლემატიკა
❑საქართველოს ფსიქიატრიულ დაწესებულებებში არსებული მდგომარეობის ანგარიში	❑უსახლკარო პირები და თავშესაფრის უფლება
❑შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა დაწესებულებებში ადამიანის უფლებების მდგომარეობის ანალიზი	❑ეფექტური გამოძიების სტანდარტები და პრაქტიკა
❑სახელმწიფო პროგრამების მონიტორინგი შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების დაცვის მიზნით	❑საქართველოს საკანონმდებლო ბაზის ანალიზი შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ქალთა უფლებების ჭრილში
❑ინფორმაციის თავისუფლება და ხელმისაწვდომობა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის	❑სასამართლო პრაქტიკის ანალიზი შშმ ქალის–მშობლის უფლების შეზღუდვის საკითხებზე
❑საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისობა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების დაცვის შესახებ გაეროს 2006 წლის კონვენციის ნორმებთან (მუხლი 27,28)	❑საქართველოს სასჯელაღსრულების დაწესებულებებში შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა მდგომარეობის მონიტორინგი
❑სტიქიური მოვლენების შედეგად დაზარალებული და იძულებით გადაადგილებული პირების/ეკომიგრანტების უფლებრივი მდგომარეობა	
❑2012 წლის სექტემბერ-ნოემბერში საქართველოს ციხეებში განვითარებული მოვლენები	

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

საგანმანათლებლო საქმიანობა

კონკურსი "მე ომბუდსმენი 2013"
ვიქტორინა "ეთნოსები და რელიგიები საქართველოში 2013"
მედია კონკურსი "ტოლერანტობა და მრავალფეროვნება 2013"

ტრენინგები/სემინარები/დისკუსიები/მრგვალი მაგიდები:

- შეხვედრები მოსწავლე-ახალგაზრდობასთან, სტუდენტებთან, რექტორებთან, პედაგოგებთან ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების დაცვის მდგომარეობის შესახებ
- ტრენინგი ბეჭდური და ტელე-რადიო მაუწყებლის წარმომადგენლებისთვის შშმ პირთა, დევნილთა უფლებებისა და გამოხატვისა და პრესის თავისუფლების შესახებ
- შეხვედრები შშმ დევნილ ქალებთან რეგიონებში
- სემინარები და დისკუსიები სოც.მუშაკების და არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლებისთვის - 200 პირის მონაწილეობა
- გენდერული ძალადობის წინააღმდეგ 16 დღიანი კამპანია რეგიონებში - 300მდე პირის მონაწილეობა
- ფოტოგამოფენა უმცირესობების თემატიკაზე

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

ადამიანური რესურსების გაძლიერება

- სახალხო დამცველისადმი მომართვიანობის ზრდასთან ერთად, გაიზარდა აპარატის ადამიანური რესურსი 30 თანამშრომლით
- სტაჟირება გაიარა 28 პირმა, მათგან სახალხო დამცველის აპარატში დასაქმდა 6
- განხორციელდა რეგულარული დარგობრივი ტრენინგები:

სტრესის მენეჯმენტი და კრიზისული სიტუაციების მართვა
დახურული დაწესებულებების მონიტორინგის მეთოდოლოგია
მონიტორინგის პრაქტიკული ინსტრუმენტები
მიგრაცია და ადამიანის უფლებები
ადამიანის უფლებების ევროპული სტანდარტები
პენიტენციური დაწესებულების მონიტორინგი
გენდერული თანასწორობა
სამართლებრივი ინგლისური
შრომის უფლებები

- საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარების მიზნით განხორციელდა სასწავლო ვიზიტები საფრანგეთში, ლატვიაში, ჩეხეთსა და შვედეთში

ბიუჯეტი და დონორი ორგანიზაციები

- საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის **2013** წლის ბიუჯეტი - **2 100 000,00** ლარი
- საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის მიზნობრივი გრანტების ბიუჯეტი - წლიური ბიუჯეტის ***38%***
- დონორი ორგანიზაციები:

ევროკავშირი

ფონდი ღია საზოგადოება საქართველო

გაეროს ბავშვთა ფონდი

გაეროს განვითარების პროგრამა

Oxfam

გაეროს ქალთა ორგანიზაცია

ევრაზიის თანამშრომლობის ფონდი

ევროპის საბჭო

გაეროს ლტოლვილთა უმაღლესი კომისარიატი

საქართველოს გაეროს ასოციაცია

ამერიკის საერთაშორისო განვითარებს სააგენტო

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

საერთაშორისო თანამშრომლობის გაღრმავება

საქართველოს სახალხო დამცველის მონაწილეობა საერთაშორისო პარტნიორებთან:

- ომბუდსმენთა მეორე სამიტი აღმოსავლეთ პარტნიორობისა და ევროპის კავშირის ფარგლებში
- ნატო-საქართველოს კომისიის სხდომა პოლიტიკური და პარტნიორობის კომიტეტის დონეზე
- უფლებადამცველთა დღეები
- შეხვედრა ევროპის საბჭოს ადამიანის უფლებათა კომისარ ნილს მუიჟნიეკთან
- ხმელთაშუაზღვისპირეთის ქვეყნების ომბუდსმენების ასოციაციის შეხვედრა
- ადამიანის უფლებების დაცვის საკითხებზე საქართველო-ევროკავშირის დიალოგი
- ევროპის ომბუდსმენთა კონფერენცია
- აზიის ომბუდსმენთა ასოციაციის მე-13 კონფერენცია
- ადამიანის უფლებათა ეროვნული ინსტიტუტების სტრატეგიული შეხვედრა

საქართველოს სახალხო დამცველის ინსიტუტმა ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ხელშეწყობის ეროვნული ინსტიტუტების საერთაშორისო საკოორდინაციო კომიტეტის ფარგლებში რეაკრედიტაციის პროცედურა წარმატებით გაიარა . მას "A" სტატუსი მიენიჭა და ევროპის ადამიანის უფლებათა დაცვის ეროვნული ინსტიტუტების ჯგუფის საკოორდინაციო კომიტეტის წევრად 3 წლის ვადითნ აირჩა

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

საქართველოს სახალხო დამცველის საერთაშორისო მრჩეველთა საბჭო

საქართველოს სახალხო დამცველის მუდმივი საკონსულტაციო ორგანო

შემადგენლობა: 4 მოწვეული საერთაშორისო ექსპერტი ადამიანის უფლებათა სფეროში

მრჩეველთა საბჭო, რომელიც იკრიბება წელიწადში ორჯერ:

- კონსულტაციას უწევს საქართველოს სახალხო დამცველს ადამიანის უფლებადარღვევებზე ეფექტურ რეაგირების მექანიზმებზე
- სახალხო დამცველის საქმიანობის ეფექტურობის გაზრდის მიზნით, უზიარებს მას საუკეთესო გამოცდილებას ადამიანის უფლებათა დაცვის სფეროში
- ხელს უწყობს ინსტიტუციური მდგრადობის განვითარებაში

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

თანამშრომლობა სამოქალაქო სექტორთან

ადამიანის უფლებათა დაცვის სფეროში არასამთავრობო სექტორის ჩართულობისა და მასთან ეფექტური კომუნიკაციის მიზნით სახალხო დამცველის მიერ გამართული შეხვედრები საქართველოს მასშტაბით:

ქუთაისი	ოზურგეთი	სამეგრელო-ზემო სვანეთი
ზუგდიდი	კახეთი	ყაზბეგი
ბათუმი	მარნეული	ხაშური
გორი	მესტია	სამცხე-ჯავახეთი
მაღალმთიანი აჭარა	ფოთი	

საქართველოს სახალხო დამცველი
Public Defender of Georgia

მადლობ ყურადღებისთვის!